

veselili, ko so slišali avstrijsko ponudbo. Sprejeli še ponudbe niso, ampak upanje je baže, da jo gotovo sprejmejo. Potem bi bila Turčija izmed onih naših sovražnikov, koji so bili doslej pripravljeni prijeti za orožje, izločena in nevarnost za vojsko zelo, zelo zmanjšana.

Anglija ima mogočno brodogradnjo, in bi samo Turčijo lahko zdatno podpirala v slučaju kake vojske. Pri Srbiji je to izključeno, njej lahko pomaga samo z denarjem. S tem bi ji bilo sicer mnogo pomagano, a denar tudi vojski ni vse.

Takšno je trenutno stanje na Balkanu. Toda že v prihodnjih dneh se lahko položaj zopet poslabša, recimo, da Turčija naše ponudbe ne sprejme, ali pa, da namesto Turčije stopi Italija v odkrito sovraštvo proti nam. Potres bo v Italiji kmalu pozabljen in stare želje bodo oživele.

Med srbskim narodom živi trdno prepričanje, da bo vojska, ko bodo gore zopet ozelenele. Avstrija vsled tega vključ vsemu, kar se sedaj godi s Turčijo, ni postala brezskrbna, temveč je pripravljena na vse! Tudi na vojsko spomladi!

Najnovejša poročila pravijo, da je Turčija dne 12. t. m. avstrijskemu poslaniku grofu Pallaviciniju uradno naznanila, da se je turški ministrski svet posvetoval o avstro-ogrski ponudbi ter jo tudi sprejel. S tem bi torej Turčija bila izločena iz vrst naših nasprotnikov.

Politični ogled.

Državni zbor. Po dosedanjih dispozicijah se snide poslanska zbornica dne 20. t. m. Na dnevnem redu so nujni predlogi. Kot prvi pridejo v razpravo predlogi o nemirih na Spod. Stajerskem, Kranjskem, Tirolskem in Češkem. O vseh se bo v eni debati razpravljalo, ker so „sorodni“. Obenem se bo začelo veljavno delo v odsekih. Budžetni odsek ima še celi budžet za 1909. Zavarovalni odsek se bode bavil z zavarovalnim vladnim predlogom. Od Slovencev sta v odseku dr. Krek in Gostinčar. Predsednik odseku še ni določen, želijo pa si tega mesta Poljaki, krščanski socialci in socialdemokrati. Železniški odsek bo odločeval o podržavljenju nekaterih železnic. Bosanski odsek, kojemu se je izročila aneksijska predloga, bo tudi zanimiv. V njem zastopa Slovence dr. Šušteršič. Odsek za novi pravilni red se je tudi že parkrat resno pripravil na delo, in sedaj je upanje, da svojo nalogo tudi izvrši. V njem je od Slovencev dr. Korošec. Prihodnji čas bo torej bržkone delovanje v odsekih glavno delo v zbornici, a javne seje se bodo vršile le v toliko, da se obdržijo odseki sklepni.

— **Deželni zbor kranjski.** Zelo zanimiva je bila prva seja kranjskega deželnega zbora, ki se je vršila v petek, dne 8. t. m. Deželni predsednik Svarc je zaradi svjpgega zadržanja pri ljubljanskih izgrelih take slišal, da si bo pomnil precej časa. Komaj je vstopil v dvorano, že so zagnali poslanci nepopisen vrišč. Planili so po koncu in kričali: Abzug Svarc! Vun z njim! C. kr. morilec! Rabelj! Poslanec Turk: Kje imate pa 500 orožnikov! Ali vam jih je zmanjkalo? Samo 140 jih imate! Fej! Vun s Svarcem! — Klici: Lopov! Morilec! — Dr. Oražen plane k Svarcu in mu kaže okrvavljeno manšeto, katero si je okrvavil, ko je obvezoval ranjence. — Poslanec Vilfan: Vun s Svarcem! Na galeriji začnejo žvižgati. Deželnemu glavarju se je s težavo posrečilo napraviti mir. Deželni glavar se na to spominja cesarjevega jubileja

ni pustila blizu, planila je sama po otroku in strastno poljubljala ono malo, kot mrtvo trupelec. Zdravnik ji ga je skušal vzeti, toda ona se je branila kot iz sebe. Nato je stopil k njej de Villenur in dejal:

„Madama, dajte meni otroka.“

Pogledala ga je, in ko je v njem spoznala rešitelja, položila mu je udano malo Jeana v roke in padla nezavestna na tla.

„To je res cel mož“, dejal je eden mornarjev, zroč za de Villenur, koji je nesel dete v zdravniško kabinico.

„Da, cel“, dejal je drugi. „Pred enim letom je bil povišan. Ko je bil kapitan neke fregate, vozil sem se z njim.“

Drugi dan priplul je „Fulton“ na določeno mesto. Kapitan je imel sio brig z izkrcavanjem. Na stopnicah sta se srečala z de Senerivom, in kapitan je vprašal, kako je minula noč.

„Hvala, dobro. Jeana je zdrava soproga čuti se nekoliko slabo, ali to, upam, preide. Toda kje je gospod de Villenur? Včeraj se je tako hitro umaknil, da se mu niti zahvaliti nisem mogel.“

„O, on na to niti ne misli več“, dejal je kapitan smehljaje, „dasi je bil to eden najboljši junaških činov, kar jih poznam! Ali evo, tam le prihaja!“

De Senerive hitel je de Villenuru naproti, prisrčno mu stiskaje roki:

„O, gospod“, rekel je de Senerive, koji se je spomnil svojih besedi o dvoju, „vi imate pravo nazvat se prvega junaka, ker —“

Toda skromni junak ga je smehljaje prekinil: „Nikakor! Vprašanje ni še rešeno, saj to je bil le — dvoju z morjem!“

in pa groznega potresa na Laškem. Za njim vstane deželni predsednik Svarc in hoče govoriti. Komaj pa je vstal, že ga napadejo poslanci znova: Tukaj ne boš govoril! Vun s Svarcem! Okrvavljen je! Dr. Triller kliče Svarcu: Vi nimate pravice tukaj govoriti! Vun s Svarcem iz slovenskega parlamenta! Nek drug poslanec kliče: Zandarjem naj pridiga! Zandarjska duša! Zopet drug poslanec kliče: Lajtmanta Mayerja pošljite noter! V belgijsko kasarno pojdite govorit, ne pa v ljudski parlament! Morilec! Mrtva stvar! Med Svarcovim govorom so zapustili vsi narodno-napredni poslanci dvorano in prišli se-le nazaj, ko je Svarc končal svoj govor. Sledila je volitev v deželni odbor. Ker je dr. Šušteršič odložil odborništvo, se je mesto njega izvolil dr. Pegan s 46 glasovi, namestnikom pa Mandelj. Iz splošne skupine je bil izvoljen profesor Jarc, namestnikom nadučitelj Ravnikar. Vršile so se volitve v razne odseke. Deželni glavar je naznanil, da je vložila S. L. S. 12 nujnih predlogov. Pri popoldanski seji je dr. Šušteršič utemeljeval svoj nujni predlog glede pomnožitve zastopnikov dežele v deželnem šolskem svetu. Ostro je prijel Svarca zaradi imenovanja nemškega šolskega nadzornika Belarja. Predlogu se je priznala nujnost. V soboto so prišli na vrsto še drugi nujni predlogi. Poslanci S. L. S. so obširno in izvrstno govorili o potrebah svojih volivnih okrajev. Zbornica se je pečala z začasnim proračunom, z Mandlovim predlogom o deželni banki, z Zajcevim predlogom o lovskem zakonu, dr. Peganovim predlogom glede izpremembe občinskega in občinskega volivnega reda, dr. Žitnikovim predlogom glede izpremembe deželne cestnega zakona, Mandlovim predlogom o deželnem zavarovalnem zavodu, dr. Šušteršičevim predlogom o preosnovi deželnih uradov, Jakličevim o deželnem zavodu za pospeševanje obrti in za ustanovitev deželnega obrtnega reda. Vsem tem predlogom se je priznala nujnost in so bili izročeni odsekom. Jako zanimivo je utemeljeval posl. dr. Zajc svoj predlog za izpremembo lovskega zakona. Spravil je s svojim utemeljevanjem tudi najresnejše deželnozbornske politike v dobro voljo. Izvajal je, da je velika napaka, da živa varstvo zakona divjačina, ki je škodljiva. Pečati se mu je v prvi vrsti z Zajcem, ker proti Zajcu je v prvi vrsti naperjen 1. del njegovega predloga. (Dr. Šušteršič zakliče: Vun z „Zajcem“.) (Veselost!) Nato je omenjal razne zajčje lastnosti, vsled katerih je zajec škodljiva divjačina. Predlog se glasi: Deželni zbor skleni: 1. Lovski zakon za vojvodino Kranjsko naj se spremeni po sledečih načelih: a) Zajca se izvzame iz varstva lovskega zakona. b) Upravljanje občinskih lovov se prepušča občinam. c) Preuredi se naj primerno odškodninski postopek. 2. Ta predlog naj se izroči upravnemu odseku, ki se naj takoj izvoli in kateremu se naj ta predlog odkaže, da v 48 urah ustmeno poroča. Govorniku so tovariši vsestransko čestitali.

Trgovinska pogodba z Rumunijo. Na Dunaju in v Budimpešti se jako marljivo posvetujejo in sestajajo razni referenti trgovskega in poljedelskega ministristva. Glavni predmet teh sestankov je trgovinska pogodba z Rumunsko. Konec konference bode še-le čez 14 dni. Zastopniki obeh vlad se bodo sestali k skupnemu sklepu še-le čez mesec dni.

Mala politična naznanila.

Dne 8. januarja: Ministrski predsednik Bienert je bil včeraj pri cesarju v daljši avdijenci; poročal je cesarju tudi o položaju na Češkem. — Princ Arzen Karagjorgjevič, ki je zdaj na Francoskem, je pozvan v Srbijo in bo uvrščen kot kavalerijski general v srbsko armado. — Srbi pošljejo zopet odposlanstvo, tokrat nekdanjega ministra Stojana Protiča, v Peterburg, da pojasni ruski vladi in mednarodnim političnim krogom o sklepu skupščine glede na sklepe o Bosni. — Bojkotno gibanje proti avstro-ogrskemu blagu na Turškem še vedno ne ponehaje. — V Zagrebu so zopet več ljudi zaprli, ker so na sumu, da so se udeležili velesrbske agitacije. — Avstrija je izgnala iz Bosne dopisnika ruskega lista „Novega Vremena“, ker je pošiljal listu neresnična poročila, kako se bijejo Srbi in Avstrijci.

Dne 9. januarja: Na Ogrskem se dela na to, da postane trgovinski minister Košut ministrski predsednik. Ministri bi postali najhujši kričači, Hollo, Ugron itd. Cesar o tem zdaj še nič ne slišati. — Neverjetna nestrpnost. Poslanec Axmann je stavl v včerajšnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora predlog, da bodi na vseh javnih šolah na Nižjem Avstrijskem izključen poučni jezik nemščina. — Načelnik odseka za spremembo poslovnika sklicuje seji odseka za spremembo poslovnika na dan 18. in 19. t. m. ob 10. uri dopoldne. — Španska si bo zgradila na Angleškem veliko brodogradnjo. — Na Ruskem so zasledili novo zaroto proti ruskemu carju, ki ima svoj sedež v Carskem Selu. — Na Srbskem so izdelali že nad 100.000 bomb. Vsak prostovoljec, ki jih je sedaj že 20.000, jih dobi po pet kosov.

Dne 10. januarja: Ruska vlada je poslala Avstriji protestno spomenico, ker je avstrijska vlada izgnala iz Bosne dopisnika „Novega Vremena“, Breznovskega. — Včeraj so se pričela zopet pogajanja med Avstrijo in Turčijo. Politiki sodijo, da se doseže sporazum. — V Budapešti se je vršil včeraj v stanovanju trgovinskega ministra ministrski svet. V poučenih krogih se pripoveduje, da je ministrski pred-

sednik dr. Weckerle poročal ministrskemu svetu o uspehih svojega potovanja na Dunaj in svojih pogajanjih glede vojaškega in bančnega vprašanja. — Rumunski ministrski predsednik Sturdza je podal ostavko. S sestavo novega začasnega ministristva se je poverilo Brătianu. — Listi poročajo, da je vdrlo v perzijsko pokrajino Seistan 6000 Afgancev. — V Mali Aziji vlada grozna lakota.

Dne 11. januarja: V Pragi je prišlo včeraj zopet do manjših protiburševskih demonstracij, ki jih je pa policija takoj zadušila. Nemci namreč še vedno izzivajo Čeha s takozvanim „bumlom“. — V Pragi se je vršil shod zaupnikov mladačeske stranke, ki se je pečal s vprašanjem, kako ojačiti stranko, ki propada. Sklenili so, da vprizore po vseh volilnih okrajih velikansko agitacijo. — Turški vojni minister je ukazal, naj se ob bosanski meji zgradi utrdba.

Dne 12. januarja: Francoska zbornica je izvolila Brissona zopet za predsednika. — Na Ruskem se vedno bolj razširja revolucionarno gibanje. — Ogrska vlada je določila 30 mil. K za ustanovitev tekstilnih tvornic na Ogrskem. — V Indiji so bombni napadi na Evropejce na dnevnem redu.

Razne novice.

* **Slovenski pisatelj** dr. Karol Glaser je slavil pred kratkim 40 letnico svojega pisateljstva in 20 letnico, odkar je na Dunaju promoviral. Slovenska javnost se hlalednim srecem spominja tega dogodka.

* **Iz šole.** Gdč. Kavčič, učiteljica v Zrečah, se je službi odpovedala ter se poročila z gosp. Sitarjem v Zalcu. Na njeno mesto pa pride gospodična Preželj, dosedaj učiteljica na Stranicaah. Tu je pa zopet v službo vstopila gospa Bobičeva, soproga tamošnjega nadučitelja.

* **Iz šole.** Na dekliški ljudski šoli v Ptujju je nastavljen kot učiteljica Ernestina Elsner iz Ljubljane. — Stalna učiteljica ženskih ročnih del v St. Kancijanju je postala Jurko Vida iz Razborja. Učiteljica Franciska Hrovat v Ljubnem je dobila dovoljenje za moštitev z učiteljem Martinom Sotlar istotam.

* **Učiteljsko mesto** je razpisano na dvorazredni ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Prošnje do 7. februarja t. l.

* **Duhovniške vesti.** V začasnem pokoj je zaradi bolezni stopil č. g. Janez Horjak, kaplan pri Kapeli. Na njegovo mesto pride č. g. Vlad. Capuder, doslej kaplan pri Mariji Saezni. — V pokoj je stopil č. g. Matija Kelemina, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v St. Ilju v Slov. gor. Župnija je razpisana do 17. febr. Bolezen je prisilila vrlaznanega župnika, da se umakne z mesta, na katerem je dolgo vrsto let tako zvesto služil svoji cerkvi in svojemu narodu. Kakor skala je stal ob naši meji ter s paznim očesom motril vse nevarnosti, ki so pretile njegovim rojakom, in odbijal neutrudno vse napade naših verakih ter narodnih nasprotnikov. Bil je vzoren mož, lep značaj, katerega so ljubili rojaki, spoštovali pa tudi nasprotniki. Marsikateri bi se utrudil vedne pozornosti, neprestanega bojevanja, ki je potrebno ob meji, našega Kelemina je akonila samo bolezen! Naša iskrena želja je, da mu ljubi Bog vrne zdravje in mu da starost preživeti v miru in zdravju. Vrlemu možu slava!

* **Za S. K. S. Z.** so darovali gg. dr. Korošec 100 K; nadžupnik Korošec 27 K 23; Mohorjani pri Sv. Ruperta 4 K 26 h; gdč. Helena Žmave 2 K; Ivan Pajdler, župnik 10 K.

Za S. K. S. Z. v Mariboru so darovali: župnik Rožman 12 Kr, kaplan Krošelj 5 Kr, kaplan Goričar 6 Kr. Hvala lepa! Živeli posnemovalci!

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči: p. n. dobrotniki in dobrotnice: Nabrali na dekanijem sk. stanku v Kozjem 10 K 80 v. Pahernik Marija, veleposestnica, 20 K; Dr. Klasine, advokat v Graeu, 15 K; Terstenjak Ernest, vojni kurat, 10 K; okrajna posejilnica v Ljutomeru 40 K; nabral Herzog, nadučitelj, pri blagoslovljanju kapele v Banovcih 7 K 50 v.; Dr. Kovačič, profesor 13 K; Mohorjani v Slivnici 40 K; Gabere Simon, dekan, 20 K; posejilnica v Makolah 30 K; Lendovšek, duh. svetovalec in župnik, 5 K; nabral gospe mariborske 100 K; Spindler Fr., kaplan, 3 K; Robič Maks, trgovec, 10 K; neimenovan za kruh sv. Antona 1 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri „Bog plati!“

* **Darilo „Kmečki zvezi“.** Frano Vraz in Janez Peršak, posestnika v Cerovcu, darujeta kot odgovor na napad v „Narodnem Listu“ dne 31. decembra 1908 „Kmečki zvezi“ vsak po 4 krone ter se zavežeta za vsak nadaljni napad darovati tudi štiri krone. Posnemanja vredno.

* **Ustanova.** Preblagorodni gospod ravnatelj c. kr. gimnazije v Mariboru, Julij Glowacki, je ob slovesni priliki 60 letnega jubileja vladarstva Nj. Velikanstva cesarja Franca Jožefa I. izdal poziv za ustanovitev stipendija v prid revnih in vrednih dijakov mariborske gimnazije. V ta namen so darovali p. n. gg.: Fran Simonič, stolni vikarij, 10 K; Fran Zmazek, župnik pri Sv. Benediktu, 10 K; prelat Karol Hribovšek, stolni prošt, 100 K; dr. Fran Lukman, prof. bogoslovja, 50 K; dr. Fran Jurtela, odvetnik 25 K; dr. Ivan Rudolf, odvetnik 50 K; dr. Fran Firbas, notar, 50 K; dr. Brenčič, odvetnik, 10 K; dr. Ivan Žolgar na Dunaju 50 K; dr. Janko Babnik na Dunaju, 20 K; Anton Santel, c. kr. šolski svetnik v Gorici, 20 K; Fran Ogrizek, župnik, 3 K; dr. Pavel Turner, veleposestnik, 50 K; dr. Matija Murko, vseučilišni profesor, 20 K.

* **Zadržni tečaj** v Celju je zelo dobro obiskan. Udeležuje se ga okoli 50 prijateljev zadržništva.

Zlata maša našega rojaka. Kapucin o. Ivan Kap. Rajč, roj. 27. jun. l. 1835. v Hraniloven pri Sv. Tomažu v Slov. g., v mašnika posvečen 13. jan. l. 1859. v Senju, bo obhajal zlato mašo v Varaždinu dne 13. jan. ob 9. uri predpoldne.

*** Darujte za volilni sklad S. K. Z.** Čas deželno zbornih volitev se bliža. Naši narodni in verski nasprotniki se že z vsemi silami pripravljajo, da napadejo slovenske postojanke, ter imajo v ta namen zbran že velik volilni sklad. To nam da povod, da se tudi mi obračamo do naših somišljenikov s prošnjo, da nabirajo za volilni sklad S. K. Z. med svojimi prijatelji. Močnejši bo sklad S. K. Z., tem uspešnejše bo lahko delovali v boju proti našim narodnim sovražnikom in tem lepša bo potem njena zmaga. Na delo, somišljeniki! Iz majhnega raste veliko! Darovi se bodo objavljali v "Slov. Gosp."

*** Branimo mejo!** Slov. kršč. soc. zveza ima med drugim namen, vzbujati obmejne Slovence iz narodnega spanja. V to svrhu ustanavlja v obmejnih župnijah ljudske knjižnice, katerih namen je, zanesti pravo izobrazbo in narodno zavest v slednjo kočo ob meji, v kateri se biva Slovenec. To njeno edino pravo ljudsko-izobraževalno delo mora vsak odobravati in podpirati. Koliko je naših rodoljubov, katerim na raznih policah ležijo zaprašene knjige zabavne in poučne vsebine, ne da bi služile svojemu namenu: izobrazbi. Darujte raje iste knjige S. K. S. Z., ki jih bo v obmejnih župnijah dobro naložila, da bodo nesle lepe obresti. Podpirajte S. K. S. Z. pri njenem ljudsko-izobraževalnem delu!

*** Zvišanje učiteljskih plač obeta sedaj pred deželnozborskimi volitvami liberalna stranka svojim pristajšem med učitelji.** To obeta liberalnim učiteljem sedanjih glav Narodne stranke dr. Božič, seveda ne v Narodnem Listu, katerega čitajo tudi kmetje, ampak v Narodnem Dnevniku, ki ga kmetje ne dobijo tako lahko pred oči. Kmetje nimajo vsled suše najpotrebnejših reči, liberalni kolovodje pa obetajo zvišanje plač učiteljem in uradnikom. Krasno!

*** S. K. S. Z.** Naša nepolitična organizacija vključ vsem nasprotniškim nakanam krepko napreduje. Zveza razteza svoje delovanje vedno bolj in bolj v posamezne kraje, posebno pozornost obrača na jezikovno mejo. V zadnji seji je sklenila ustanoviti zopet novo knjižnico v neki, v narodnem oziru zelo izpostavljeni župniji, eni knjižnici knjige zamenjati in dvema društvoma posodili več knjig. Zadovoljno so se obnesli od "Zveze" prirejeni socialni tečaji, ki so povsod dosegli lepe uspehe in ostavili najboljše utise. Vršili so se do sedaj v Slov. Bistrici, Vel. Nedelji, Sv. Križu pri Slatini, Ljutomeru in Sošanju. Kmalu pridejo še drugi kraji na vrsto. Svoje zastopnike pošlje "Zveza" mnogim društvom ob priliki prirejanj občnih zborov. Z mlado duhovščino na Korškem po dogovoru stopimo v to zvezo, v svrhu ojačenja narodno-obrambnega dela. Društvom se priporoča, da ob priliki prirejanj raznih veselice kolekujejo vabila in vstopnice z obmejnimi kolekom. Ker sta pristopili društvu na Vidmu in na Rečici, je zdaj v "Zvezi" učenjenih 106 društev. Vse rodoljubne Slovence prosimo, da nas podpirajo z denarnimi prispevki in knjigami, ki jih porabimo za svoje brate na jezikovni meji. Poročati nam je še, da S. K. S. Z. tudi letos vzame prireditev romarskih vlakov v naši škofiji v svoje roke.

*** Radi bojkotiranja nemških bank in zavodov na Spodnjem Štajerskem in Kranjskem** je šel vsenemški poslanec Malik dne 7. t. m. k ministrskemu predsedniku, notranjemu in pravosodnemu ministru in zahteval pomoči proti vedno bolj se razširjajočemu bojkotu nemških zavodov. Izjavil je, da mora nemško prebivalstvo gospodarsko popolnoma propasti, če bo šlo to tako dalje. Malik pa ni omenil, da Štajerčijanci po nemških listih nesramno hujskajo proti slovenskim kmetičkim pridelkom ter odgovarjajo Nemcem, kupovati pri slovenskih kmetih. Ali naj imajo tudi v tem oziru Nemci več pravice?

*** Zanimiva sodba.** Če se je kdo kje na Spod. Štajerskem, ki bi ne sodil tako kakor mi o Plojevem listu "Novi Sl. Štajerc" ali kakor se sedaj imenuje, "Sloga", naj pa blagohotno prečita, kaj liberalci sami pišejo o tem listu. Glasilo mladih liberalcev "Naš List" je prineslo to-le zanimivo sodbo: "Novi Slovenski Štajerc" bo od novega leta izhajal vsak teden pod imenom "Sloga". Zastopa nekdanjo štajersko konservativno stranko, ali "prvake". Dotični gospodje so z večine naprednega mišljenja, kajti kolikor je bilo klerikalcev še pri njih, so se že glavno pridružili klerikalni stranki. Zakaj ne store tudi prvaki tako ter se združijo z mlado narodno stranko? Morda upajo, da se bo prejšnja stranka, kjer so vsi duhovi združeno delovali, zopet obnovila? Tega ne bodo učakali, čeprav imajo pri tem dobre namene, kajti tek časa zahteva ločitev, ki se je faktično že izvršila; zato pa tretja konservativna stranka nima obstoja, ker nima nobene podlage, na katero bi se mogla opirati." To ni sodba, ki bi izvirala iz kake osebnosti, ampak sodba najbolj pristnih liberalcev, ki svoje štajerske tovariše, med njimi tudi "konservativnega" Ploja, prav dobro poznajo. Naše čitatelje bo zanimalo tudi to, da sta Ploj in Jurtela odpovedala vse katoliško-narodne časnike, pač pa sta naročila liberalnih slovenskih časnikov.

*** Kronprince liberalne stranke, dr. Božič,** je sedaj avanziral, ko je dr. Kukovec odšel v Trst, in sedaj on vodi strankine posle. Svojo vlado je naznanil s posebnim člankom v "Narodnem hujškaču", kjer prodaja svojo plitvo znanje ubogim čitateljem novega lista. O gospodarskem programu zna dr. Božič sa-

mo to: "Vršiti bo pa stranki pred vsem njen gospodarski program... Izpeljati združeno organizacijo našega naroda..." — Zelo podkovan je v obrtniškem vprašanju, ker povedal je samo: "Izvesti bo treba obrtniško-strokovno združeno organizacijo." — Obširen je njegov trgovski program. Javnosti naznaja: "Našemu trgovstvu in naši industriji bo treba posvetiti vso našo pozornost." — Kolosalno, gosp. dr. Božič! — Solski program dr. Božiča je velezanimiv: "Pozabiti ne bomo smeli teženj našega učitelstva in uradništva. Zvišanje učiteljskih plač je od vseh (?) strank priznana nučna potreba. G. dr. Božič so sicer resnici udarili v obraz, ker pravijo, da so vse stranke priznale to potrebo, toda ena neresnica več ali manj, je tudi pri kronprincu liberalcev vseeno. Po neresnicah se poznajo, dr. Božič pa se je pridružil svojim pristajšem tudi z neverjetno površnostjo in plitvostjo.

*** Kmetje, pozor!** Kakor smo zadnjič poročali, se vrši dne 31. januarja v Ljubljani vseslovenski kmečki shod. Na shodu se bo obširno razpravljalo o vladnem zakonskem načrtu za starostno zavarovanje samo z ozirom na kmečki in obrtni stan. To bo glavni namen, poučiti, seznaniti kmete in obrtnike z vsem, kar je dobrega in slabega v tej predlogi in da se zasliši mnenje kmetov iz cele Slovenije. Kot druga točka bo na shodu pravda o enotnejši organizaciji kmečkega stanu, o vzajemnem delovanju kmečkih zvez. Shod se bo pečal tudi s poselskim vprašanjem, katero tudi sega globoko v gospodarstvo naših kmetov. Ta shod bo prava socialna šola za naše kmete in obrtnike, kakor tudi za delavce, za katere bo dne 2. februarja še poseben delavski shod. Opozorjamo še enkrat vse naše kmetovalce, obrtnike in delavce na te prireditve. Udeležite se v obilnem številu, da bo naše štajersko čustvo zastopano. Kdor se hoče udeležiti, naj to naznani na dopisnici na naslov: Tajništvo "Slov. ljud. Stranke" Ljubljana, da se mu oskrbi vstopnina.

*** Zgodaj začne lagati!** Izšlo je komaj nekaj številk liberalnega celjskega "Narodnega dnevnika", pa je ta ne-bodisigatreba napisal že toliko laži o raznih ljudeh in poštenih strankah, da lahko stopi v vrsto z najnečestnejšimi židovskimi listi. V 5. številki poroča med brzojavi iz Ljubljane, da je bil pri dopolnitvi volitvah v deželni odbor izvoljen s klerikalnimi in nemškimi glasovi na mesto dr. Šustersiča odvetnik dr. Pegana. To je zlobna laž, kajti pri volitvi novega odbornika je bilo oddanih 46 glasov, od kojih se jih je glasilo 44 na dr. Pegana. En listek je bil prazen, drugi se je glasil na ime poslance Mandelna. Iz tega sledi, da so vse tri stranke deželnega zbora in sicer S. L. S., narodna napredna stranka in pa nemška stranka oddale svoje glasove dr. Peganu. Sicer dr. Peganu ne bi prav nič škodovalo, če bi bil dobil samo klerikalne in nemške glasove, vendar je dobro, pribiti zlobno zavijanje "Narodnega dnevnika", ki hoče namigovati, kakor da obstoji med S. L. S. in med nemško kak dogovor zaradi volitve deželnega odbornika. Toliko v vednost našim ljudem na Štajerskem, katerim lahko iz dobrega vira povemo, da glede volitve deželnega odbornika ni med strankami bilo nikakega dogovora, nego da sta narodna napredna in nemška stranka sami od sebe volili dr. Pegana. Najzanimivejše pri brzojavki "Narodnega dnevnika" je pa to, da njegov dopisnik oziroma poročevalec v Ljubljani zatrjuje, da je popolnoma pravilo poročal, da so za dr. Pegana glasovale vse tri stranke. Torej je ta liberalni listič poročilo svojega poročevalca zlobno prenaradil in tako nalašč lagal. Fej, ti nesramni lažnik!

*** Hinavsko.** Značilno za liberalce je hinavsko in zahrbitno delovanje. Vsemu svetu pravijo, da hočejo mir s Kmetko zvezo, posebno za prihodnje deželnozborske volitve. Vključ temu pa v listih in zasebno neprestano napadajo našo kmetko organizacijo in njene pristaje. Ni nobeno čudo torej, da velikanska večina naših pristajev noče ničesar slišati o kompromisu z liberalci, ker jim ne zaupa vsled njihove ne-poštenosti. Tako nam prihajajo poročila od jako zanesljivih oseb, da liberalci hočejo skleniti z nami kompromis, v okrajih pa, kjer bi se kmetiki stranki prisodili mandati, ostali bodo "neodvisni" ter proglasili svoje kandidate. Po tej "neodvisni" poti sta prišla zadnjič Roblek in Ježovnik v državni zbor. Toda ni dovolj, da hujskajo liberalci na Štajerskem stranko proti stranki, tudi na Kranjskem, kjer so se stranke približale, hočejo napraviti zopet razdor ter zakuriti nov ogenj. "Narodni dnevnik" je poln takih hujskarij in prav dobro bi mu pristajalo ime "Narodni hujškač".

*** Za obmejne Slovence:** Mohorjani pri Sv. Duhu v Ločah 5 K; Mohorjani pri Sv. Juriju ob juž. žel. 16 K.

*** Za Društveni Dom v Št. Ilju:** Zagajski v Misljini 100 K; deželni odbornik Robić 30 K; Janko Peleč v Gornji Radgoni 2 K in en ruski rubelj.

Darujte za volilni SKLAD S. K. Z.

Mariborski okraj.

m V Mariboru so imeli Nemci dne 7. t. m. v kazini shod, na katerem bi se naj določil za mesto Maribor drugi deželnozborski kandidat. Prvo kandidaturu je, kakor znano, zopet prevzel prejšnji deželni poslanec Wastian, za drugo kandidaturu pa se Nemci še sedaj niso mogli zediniti.

m Maribor. Vsled domačih preprirov si je tukajšnja gostilničarka Ana Rapoc prerezala na nogi žilo. Nezvestnost so prepeljali v bolnišnico.

m Za porotnike v Mariboru so za leto 1909 izžrebani kot glavni porotniki: Viljem Aebt, Ivan Andrašić, Frano Auer, Mihael Aicher, Primož Ballon, Roman Brihta, Jožef Baumgartner, Rudolf Blum ml.,

Mihael Bregar, Leopold Barta, Anton Birgmaier, Anton Baier, Alojz Dolamič, Jožef Dufek, Jožef Druškovič, Ivan Dietinger, Henrik Egger, Martin Ertl, Rupert Eisl, Edvard Engstler, Jožef Felber, Franc Franges, Anton Fabian, Julij Fischbach, Fr. Friedau, Alojz Frei, Martin Fuchs, Alojz Frohm, Julij Glaser, Matija Glavič, Stefan Gruber, Ernst Grund, Mihael Gottlich, Karol Glaser, Adolf Himmler, Ferdinand Hirschmann, Ivan Hoffmann, Ivan Hois, Ivan Holček, Alojz Hudovernig, Emil Hubaček, Jožef Holzknecht, Ivan Holzer, Jurij Honka, Ivan Hombek, Jurij Heumayer, Friderik Jak, Anton Jellek, Avgust Jeres, Kristof Jüptner, Jakob Jurčička, Simon Jagodič, Ivan Jager, Pavel Kammerer, Frano Kantner, Jožef Kavčič, Anton Kiffmann, Jožef Kolarič, Ivan Koser, Jakob Kotnik, Matija Kaša, Alojz Knappek, Franc Kodela, Ivan Kronawetter, Franc Leinšic, Ed. Leyrer, Viljem Leyrer, Ivan Linninger, Rajmund Lirger, Ferdinand Höschnigg, Ivan Lemeš, Ernst Leobner, Friderik Leyrer, Nadomesni porotniki: Andrej Matzhöld, Servat Makotter, Alojz Mayr, Dominik Menis, Ivan Milošic, Vid Murko, Andrej Majcen, Ivan Mandl, Matija Mislota, Franc Mauerhofer, Ant. Močnik, Aleksander Mydlil, Oskar Matzl, Ubald Nassimbeni, Ivan Nendl, Franc Oehm, Ivan Pelikan, Julij Primer, Karol Pickl, Karol Pirch, Franc Pirchan, Karol Pirchan, Jožef Pugel, Mihael Partl, Fr. Poppitsch, Ferdinand Potočnik, Franc Pinterič, Ivan Reicher, Julij Ruprich, Jožef Ratzeck, Alojz Riegler, Franc Reicher, Jožef Sagaj, Ivan Sauer, Gustav Scherbaum, Ferdinand Scherbaum, Seb. Scherer, Anton Schmideritsch, Jurij Stern, Alojz Sucher, Fr. Schell, Karol Sinkovitsch, Jakob Stipper, Anton Strablegg, Hans Sachs ml., Martin Skerbinz, Jožef Stark ml., Ludovik Schuttal, Jakob Schifko, Gvido Sparowitz, Jakob Splihal, Gustav Scherbaum, Ivan Stopper, Konrad Sulin, Karol Scheiber, Evgen Sifert, Ernest Tisso, Kristijan Troger, Jožef Tscheligi, Ivan Černež, Jožef Trutschl, Stefan Thoman, Karol Tratnik, Franc Tautscher, Ludovik Čolnik, Franc Čuček, Jožef Ullaga, Franc Urschitz, Adolf Vollgruber, Jožef Walzl, Adolf Weigert, Hans Wernig, Jož. Wessig, Andrej Wicher, Ivan Winkler, Henrik Wirth, Anton Voh, Herman Wögerer, Karol Wolf, Karol Worsche, Peter Wressnig, Jožef Waidacher, Gustav Winkler, Janko Zahradnik, Franc Zeleny, Ludovik Zinhauer, Ivan Zügener, Leopold Zwettl, Theobald Zemann, Ferdinand Zebis, Ernest Zelenka.

m **Študenti.** Načelstvo hranilnice in posejilnice v Studencih pri Mariboru je v svoji zadnji seji sklenilo, da so uradne ure od 24. t. m. dalje namesto v soboto, v nedeljo od 10—12 ure dopoldne. Študenti, kakor tudi kmetje in delavci iz okolice se radi tega opozarjajo, da se pridno poslužujejo svojega domačega zavoda, ker se jim glede časa nudi največja prilika.

m **Jarenina.** To je bil zopet dan radosti za našo župnijo, dan sv. Treh kraljev. Cvet naše fare, naši dragi fantje, zbrali so se zopet v častnem številu, nad 60 jih je bilo, v bralni sobi, kjer je tovariš Žebot v enournem govoru vspodbujal naše lante k značajnosti. Za njim je govoril še domači mladenič Rošker in č. g. Vračko. Med udeleženci je vladalo splošno navdušenje. Pa naj še kdo poreče, da jareninski fantje niso zavedni.

m **Sv. Ropert v Slov. goricah.** Dne 3. jan. imeli smo tukaj gledališko predstavo: "Nežko iz Bleda". Igralo se je po naših skromnih močeh z vso požrtvovalnostjo na vseh straneh — bodisi pri igri kakor v petju. Drugi dan pa je dejal rudarski akademik g. Ernest Čuček na rahlo vprašanje, zakaj da se tudi on ni vdeležil predstave: "Zdi se mi, da bi to bila žalitev mojega umetniškega čuta". Pozivljamo tukaj na tem mestu gosp. E. Č. naj nam naznani, kedaj, kje, in s kakim vspehom je on nastopil kot pevec, igravec, in — govornik. Pa znano nam je — v naše veselje — da so lansko jesen hoteli napredni dijaki vpriporiti neko "ves slovenski svet pretresljivo igro" s "slavnostnim" govornikom. Odra za igro pa še niso imeli — dokler ga jim ni končno dalo na razpolago naše "izobraževalno društvo". Za "slavnostnega" govornika so "napredni dijaki izvolili" gosp. abiturienta E. Čuček — pa čuj "Prosveta" — ko so se "napredni" dijaki za resnico domenili, — izginil je "slavnostni" govornik E. Č. — nekam na letovišče!! In taki ljudje, ki v letih, ko so prišli do pravega pojmovanja, nikdar niso videli — pravično rečeno — niso hoteli videti naših predstav, hočejo oceniti naše igre in petje. "Prosveta", zapiši si to v spominsko knjigo! Naj nam g. E. Čuček naznani, kedaj bo on javno nastopil in pokazal svoj "umetniški" čut — vsi, ki bi ga bili žalili v njegovem "umetniškem" čutu, ga bomo prišli poslušati in se mu bomo — klanjali. Poučeni.

m **Sv. Ana na Kremlbergu.** Veselica bralnega društva dne 27. dec. m. l. je prav dobro uspeła. Domačinov kakor tudi tujih gostov je bilo toliko, da so bili prostori gosp. Krambergerja natlačeno polni. Igrala se je igra: "Nežka z Bleda", kateri je občinstvo s pozornostjo sledilo. Šenjurjevski "slavčki" so nas kar očarali s svojim milim in krasnim petjem. Občna želja je bila, da nas pri prihodnji prireditvi zopet počastijo s svojim obiskom. Kakor je slišati, se mislijo tudi naši mladeniči začeti nekaj gibati. Bog daj! Le naprej po poti prave krščanske izobrazbe.

m **Sv. Lenart v Slov. gor.** Naša novoustanovljena šolska kuhinja izvrstno vspeva. Do 48 šolarjev dobiva šolske dni toplo tečno kosilo. Gospa nadučiteljica je sama pripravljala. Okrajni šolski svet ji je v priznanje za njeno požrtvovalnost izrekel občino zahvalo. Ravnotako se je isti v svoji zadnji seji 11. t. m. hvaležno spominjal gospoda župnika Jos. Janžekovič, ki je sprožil to blago misel, pa gospoda nadučitelja Jak. Kopic za njegovo spretno vodstvo.

m Sv. Andraž v Slov. gor. V Stavešineh je umrla 66 letna vdova Alojzija Lovrec, roj. Rajšp. Bog ji daj večni mir!

m Dobova. Umrl je dne 7. t. m. Jožef Bosina, po kratki bolezni previden s sv. zakramenti. Rajni je bil obče spoštovan, značajan mož, katerega je dolga vrsta pogrebov spremljala k zadnjemu počitku. Duhovna opravila je izvršil njegov sin, g. Iv. Bosina, ki služi kot kaplan pri Sv. Juriju v Slov. gor. Vrlj mož naj počiva v miru!

m Selnica ob Dravi. Dne 17. t. m. bo imela naša hranilnica in posojilnica svoj 11. občni zbor. Po zboru pa bo govoril v župnišču g. nadrevizor Vladimir Pušenjak iz Maribora o kmetiskem združevanju v zadrugah. Govor bo gotovo velezanimiv, ker je gosp. Pušenjak znan kot strokovnjak v zadrugi. Ker imamo pri nas le malokdaj priliko slišati kakega govornika, smemo upati, da bo udeležba obilna. V nedeljo popoldne torej vsi na shod! Nihče naj ne ostane doma, da se ne bo moglo o nas vedno govoriti, da smo nazadnjaki.

m Spod. Poljskava. Li poznaš, prijatelj, to čedno vasio, ležečo ne daleč od znanega nemčurskega gnezda Pragersko? Ima lepo lego in nje prebivalci so nekateri še stare slovenske korenine. Toda v novejšem času zavel je tudi tukaj, kakor žalibog po marsikaterem kraju na Spod. Štajerskem, nemčurški duh. Temu seveda, ste Poljskavlani krivi sami, ker se tako slabo brigate za občinske volitve, da imate že več let na čelu občine moža, ki je vaš narodni nasprotnik. Kakor sem zvedel, bliža se zopet volitev župana; odborniki so že izvoljeni. Seveda so na tehtnici še vedno posili-Nemci s Slovenci, toda mislim, da bodo zaenkrat težji in izbili občinski stolček posili-Nemcem ter ga pridobili za se. Sedaj je čas, da se pokažete, koliko ste vredni. Izvolite si moža slovenskega, kremenitega značaja, imate jih dovolj, ker le ta pozna vaše težnje in bo deloval vam v čast, nemčizmu pa v strah. Ne dajte se farbat od onih par zagrizenih nemških uradnikov in drugih, ker drugače bodo tudi nad vas prišli s palicami in revolverji, kakor se je to zgodilo v septembru minulega leta, ko so šli celjski nemčurški druhalji na pomoč v Celje, da so ondaj pretepavali mirne Slovence. Upamo, da bo ob času volitve vsak Slovenec storil svojo narodno dolžnost.

m Bralno društvo v Tinjah je imelo na praznik sv. Treh kraljev svoj občni zbor. Sklenili smo si naročiti sledeče imenovane liste: „Straža“, 1 izvod, „Slov. Gospodar“, 10 izvodov, „Naš Dom“, 10 izvodov, „Domoljub“, 1 izvod. Prečastiti gospod župnik pa bo- de društvu še dal na razpolago „Bogoljuba“ in Glasnik presv. Srca Jezusovega. Tako bodo naši društveniki imeli na razpolago mnogo lepega berila. In v društveni knjižnici čaka več sto lepih knjig, da bi segli po njih. Zato pa, dragi mladeniči, pristopite še v obilnejšem številu k bralnemu društvu, ki vam ponuja toliko zlahkne dušne hrane in nedolžnega razvedrila!

m Slov. Bistrica. Naše kmečko ljudstvo je gostoljubno in tuju — Nemcu — se pri nas dobro godi. Naš kmet se vedno voljno prenaša tuja, četudi izrablja gostoljubnost in ima svoje dolge prste le k sebi obrnjene. To pa ni prav; le prepozno bo- de ljudstvo spoznalo tiste, ki mu neopravičeno segajo v žep. Naši Nemci so zopet v okrajnem zastopu lepo za svoje poskrbeli. Ko so se kmetje imeli večino v okrajnem zastopu, je blagajnik zastopj opravljal svoje posle; sedajnemu blagajniku pa so sklenili dati plače 300 K vsako leto; obenem so mu pa še dali 200 kron kot novoletno darilo — da si povrne zgubo, katero je ba- je imel pri izplačevanju. Tako je torej vaše gospodarstvo? Ali je potem čudna, da ste okraj po nepotrebnem zadolžili za 100.000 kron? In potem se tem prijateljem davkoplačilcev čudno zdi, da nismo z njimi zadovoljni? Vi Bistričani in vaši prijatelji iz Poljskave in Poljčan, čujte, kaj vam povemo. Slabo je za vas, če nimate ne enega moža, ki bi hotel zastopj opravljati posle blagajnika! Tako se po nepotrebnem trati in porablja kmečki denar. Kmet pa le plačuj, saj imaš vsega dovolj.

m Slov. Bistrica. Mladeniška zveza priredi v nedeljo, dne 24. jan. ob 3. uri popoldne v veliki dvorani hotela Avstrija veselico s sledečim vzporedom: 1. Kmet in fotograf. 2. Dr. Veznal in njegov sluga Stipko Tiček. 3. Šaljiva tombola. 4. Prosta zabava. Med odmorom godba. Ker je čisti dobiček namenjen „Izobr. društvu“, se preplačila hvaležno sprejemajo.

m Slov. Bistrica. Dne 10. t. m. se je razobesila naša sodnija bela zastava v znamenje, da ni nobenega tička na toplem v sodnijski kajhi.

m Poljčane. Pretečeno nedeljo se je v prostorih kmečke posojilnice zbralo nad 100 oseb k ustanovnemu shodu izobraževalnega društva. Videli smo naše značajne može in prvobornike za kmečke pravice in med njimi veliko vrlih in navdušenih mladeničev. Tu- di nekaj deklet je bilo navzočih, ki so se razveselile, ko so izvedele, da se bo za nje pri društvu ustanovila dekliška zveza. Kot odposlanec S. K. S. Z. je govoril profesor dr. Hohnjec ter razpravljal o name- nu, ki bo za njim težilo novo društvo in ki je že iz- ražen v njegovem naslovu, in o sredstvih, s katerimi bo društvo doseglo svoj prelepi smoter. Poslušalci so govornikovim besedam pritrjevali ne samo z odobra- vanjem, ampak tudi z dejanjem. Takoj jih je 56 pri- stopilo novoustanovljenemu društvu. Odbor: predsed- nik posestnik Janez Hauptman; podpredsednik mla- denič Franc Polanec; tajnik Franc Romer, organist; njegov namestnik Fr. Ambrož, železniški sprevodnik

v p.; blagajnik mladenič Stefan Polanec; njegov na- mestnik mladenič Ivan Stumpf; knjižničar župnik Alojz Cilensek; pregledovalca računov kovaški moj- ster Jernej Senegačnik in gostilničar Franc Gajšek.

m Sv. Jakob v Slov. gor. Tukasjae bralno društvo ima v nedeljo dne 24. januarja po večernicah svoj občni zbor pri g. Lorberju v Urojem dolu. Vsi prijatelji društva so prijazno vabjeni. Odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Umrl je v minoritskem samostanu na Ptuj v l. g. Mariin Sket, vpok. župnik, dne 7. jan. po dolgi in mučni bolezni v 70. letu svoje starosti. Pogreba dne 9. januarja se je udeležilo 27. duhovni- kov in velika množica ljudstva. Pogrebni govor je imel mil. g. prošt ptujski J. Fleck, ki je v krasnih be- sedah naslikal rajnega življenje in delovanje; gospod Sket je bil posebno odličen pevec, ki je s svojim kras- nim baritonom še tudi v svoji visoki starosti očaral vse poslušalce; svoja zadnja leta je preživel pri č. oo. minoritih tiho in skromno, kakor pravi redovnik. Kondukt je vodil vl. o. gvardijan Lenart. Blagi mož naj v miru počiva. — Dne 8. januarja je umrla na Ptuj g. Amalija Božič, soproga c. kr. okrajnega go- zdarja Fr. Božič, v 47. letu svoje starosti, po nena- vadno dolgi in mučni bolezni. N. v m. p.!

p Stajere in ptujski trgovci. Ptujski in okoliški Slovenci so se zavezali s častno besedo, da ne bodo nikjer na Ptuj kupovali več pri onih trgovcih, ki za- vijajo prodane reči v ostudnega „Stajerca“. Prosimo somišljenike, da nam takoj naznanijo trgovine, kjer se ponuja ali kakorkoli razširja omenjeni list.

p Veliko pohujšanje je vzbujalo v nedeljo, dne 10. januarja več delavcev na Dravi, ki so kakor v delavnik spravliali led za ptujske trgovce. Slovensko ljudstvo, ne skruni nedelje!

p Stajercu pa huda prede, ker sedaj znani dr. Plachki tirja za „Stajerca“ zaostalo naročnino. Lju- dem se odpirajo oči; pa je tudi čas, saj toliko hude- ga ni zraven ptujskega šnopsa nihče povzročil, ka- kor Orngov „Stajerc“.

p Ni vse zlato, kar se sveti. To je zadnjič do- kazal g. Karol Trautnik, pasar v župnijski ulici v Ma- riboru, neki kmetici iz Dravskega polja, ki mu je pri- nesla neko okroglo ploščico, da ji pove, je-li to bron ali zlat za 10 kron. Sirota pripoveduje svoj strah ta- kole: Imamo domač mlin ali žrmlje. Ko smo večeraj mleli, na mah žrmlje zahreščijo. Privzdignemo kamen in najdemo med zrnjem to le okroglo ploščico, ki se je zasvetila kakor zlat. Ker moj mož tako denarje skrivlje pred menoj, sem mislila, da mu je kakšen zlat padel iz žepa, ko je ležal na peči ter se je zlat pomešal med zrnje, ki se je sušilo na peči. Prinesla sem to ploščico v Maribor, češ, tu bom gotovo izve- dela, kaj je ta pokveka vredna. Svetovalo se mi je, naj jo nesem na Glavnem trgu v novo štacuno, ki ji „banka“ pravijo, češ, tam denar zamenjajo. Tam so mi v slovenskem jeziku dopovedali, da ta ploščica ne zasluži več ime denarja, ker na njej ni ne napisu, ne cesarjeve podobe. Svetovali so mi, da naj nesem plo- ščico k „goldsmidu“. Dober gospod so mi pot k vam pokazali, češ, da vi mi bote po pravici povedali, kaj je ploščica vredna. Gospod Trautnik si je dal takoj na- liti v skledico „hude vode“ (ali žveplove kisline), je pomočil v njo ploščico in vzkliznil: „Mati, bodite po- tolaženi, vaša izguba ni imena vredna. To ni bil ni- koli zlat, ampak nov krajcar za dva vinarja. Le po- glejte! Sedaj bom pomočil star bronast denar v to „hudo vodo“, sedaj pa zlat, in sedaj pogledajte, kako je „huda voda“ bron objedla, da se blešči kakor zla- to, zlata pa ona ne more spremeniti.“ Ženski je pa- del težek kamen od srca, ko se je na svoje oči pre- pričala, da res ni vse zlato, kar se blišči ali sveti.

p Hajdin. G. urednik, resnično vam povem, da sem nekaj časa verjel ptujskemu „Stajercu“; meseca septembra lanskega leta pa sem se sam na lastne oči in ušesa prepričal, da list živi od same laži in hu- skanja proti Slovencem. Sedaj še več. Hajdinčani smo imeli v decembru sv. misijon, za katerega se na- šemu nad vse priljubljenemu in blagemu gosp. žup- niku ne moremo nikoli dovolj zahvaliti. Pri tej prili- ki so gg. misijonarji svarili med drugim tudi pred po- hujsanjem, posebno še pred slabimi knjigami in čas- niki. Dobro se spominjam, da niti eden gospod ni v nobenem govoru omenil „Stajerca“, a glej ptujske- ga kljukca: sedaj se je pa sam zgasil in tako pri- znal, da se res prištevja med slabe, pohujšljive liste, ker silno ropoče, češ, tla so misijonarji njega napa- dali. Slovensko ljudstvo, ali slišiš: „Stajerc“ sam se prištevja med slabe liste! Proč s ptujsko izdajico! — Hajdinčan.

p Hajdin. Izjava. Jaz podpisani Simon Zupanič, po- sestnik iz Hodeč, župnik Hajdin s tem izjavljam, da ni res, kar je „Stajerc“ v številki od 3. jan. pisal o moji hčerki Mariji, da jo je namreč prišla verska blaznost zaradi sv. misijona na Hajdino. Moja hčerka je bolna že od 13. leta in jo je bolezen že preje večkrat napadala; tudi ni stara 18 let kakor „Stajerc“ piše, ampak ima že 30 let. Torej izjavljam še enkrat, da je grda laž, da bi moja hčerka zbolela zaradi sv. misijona. Simon Zupanič. — Pripomba uredništva: Zopet ena izmed neštetihi lažij „Stajerca“. Ali bo tako pošten, da bo to laž popravil!

p Sv. Urban pri Ptuj. V naši župniji je bilo pre- tečeno leto rojenih 85, umrlo je 83 oseb. Število umrlih se je zdaj povzelo, ker se je veliko nedolžnih otročičev pre- selilo v večnost. V začetku tega leta pa je smrtna kosa zo-

pet začela pri „malih“. — V naših hribskih in dolinah je zadnje dni zasnežilo kakor v gorati planjavi, kljub temu primanjkuje v studenih vode za ljudi in živino. Najbolj pa nam primanjkuje krmila za goved, da smo primorani živino pod ceno na sejnih prodati, ker ne moremo dobiti krmila niti za drag denar in je beda res velika.

p Z Vurberga prihajajo dan na dan z jabolki obloženi vozovi na Ptuj, odkoder jih pošiljajo na Dunaj, na Ogrsko itd. Takoimenovana „lajta“, ki drži nekaj nad 2 polovnjaka, se proda po 32—36 K. Na Dunaju pa stane 100 kil 40 K. Kdo ima dobiček?

p Na Vurbergu je bil 6. januarja občni zbor „Gospodarsko-izobraževalnega društva“. Udov je ime- lo društvo v preteklem letu 76, kateri so prebrali 1186 knjig in veliko strokovnih časopisov kot „Kme- tovalec“, „Narodni Gospodar“, „Občinsko Upravo“ itd. Predavanj je bilo deset, in sicer: upliv dobrega in slabega tiska na ljudstvo; pijančevanje pri starih in modernih narodih; suženjstvo pri Rimljanih in Grkih; bolezen pri kravah in svinjah; cepljenje trt, in kako naj postopamo proti trtnim in drevesnim škod- livcem; poročilo o mladeniškem shodu pri Sv. Tro- jici; najslabše letine zadnjih 400 let in o cenah živi- ne in pridelkov tistih dob; francoske vojske leta 1809 s posebnim ozirom na Stajersko; kako naj čitamo in o pravilnem napravljanju sadjevea. Knjig ima knjiž- nica 345, večinoma vezanih. Dne 20. septembra je napravilo društvo imenično papežvo in cesarsko slavnost v vurberskem gradu. Odbor se je tako-le iz- volil: Janez Rašl, predsednik; Franc Krepek, pod- predsednik; Kolarič Jakob, blagajnik; Bezjak Jan., tajnik; Martin Bezjak, knjižničar; Minih Ana in Al. Kokelj, odbornika. Ob tej priliki sta se tudi ustano- vili „Mladeniška“ in „Dekliška Zveza“, kateri začne- ta še ta mesec uspešno delovati.

p Sv. Barbara v Haložah. Ob obilni udeležbi je storilo naše kat. slov. izobraževalno društvo svoj korak v drugo leto svojega delovanja. Iz poročila po- sameznih gg. odbornikov posnamemo, da šteje dru- štvo 64 članov, ob koncu običnega zbora pa že 70, kar je za eno leto defužoče društvo, ki se ima boriti s takimi zaprekami kot naše, gotovo lepo število. — Društvo ima v svoji knjižnici okrog 250 knjig razne vsebine in je naročeno na vse slov. kat. časnike. Po običnem zboru je govoril zastopnik S. K. S. Z. iz Ma- ribora, g. Šut, o potrebi izobraževalnih društev. — Mlademu društvu, ki šteje zelo veliko članov med mladino, želimo mnogo napredka.

p Svetinje. V zadnji številki 1. l. se je Narodni List zopet spravlil nad nas! V svoji miroljubnosti na- pada može kakor so: Vraz, Jerebič, Peršak, Marin in Habjanča dva. Pravi, da je Gospodar delal nas v „najuglednejše“ in „najslabše“; kolikor berem Gospo- darja, vem, da tega ni pisal, ta razloček dela le do- pisnik Nar Lista! Na pot psovjanja mu ne bom sle- dil, ker se dosedaj nisem hotel v to šolo, pač pa mu mirno povem, da je mogoče, da mi Svetinčani ne bo- mo več tako „nori“, da bi denar nosili tistemu člove- ku, ki hoče po vsej sili sam biti „najuglednejši“ in ima vse druge za „najslabše“ in — nore! Kaj bi pa bilo tedaj — „gospod“? — Take mlade ljudi bi bilo dobro za ušesa potegniti, če so že suhi za njimi! — Stariši, pazite, da vaši sinovi ne postanejo taki! Dajte jim torej v roke dobro berilo, ne pa Nar. List, za katerega se trudi dopisnik Nar Lista!

p Hlaponci pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Brez vsake strankarske nasprotnosti se je vršila dne 3. t. m. tukaj volitev občinskega starešinstva. Ker se je Ivan Čuš, dosedajni predstojnik, ko je bil izvoljen z 11 glasovi, tej službi odpovedal, je bil izvoljen za občinskega predstojnika Janez Šegula, veleposestnik in načelnik I. štajerske trs. zadruge, za svetovalca pa Franc Šosterič in Lovrene Hojnik. Sami značajni mo- žeje, ki se bodo gotovo držali krščanskega in narod- nega programa.

p Krajni šolski svet Ormož-okolica in šolsko vodstvo ormoške okoliške šole izrekata vsem onim, ki so pripomogli, da se je slavnost 60 letnice vladanja našega presvitlega cesarja na tamošnji šoli dne 2. decembra m. l. tako lepo izvršila, iskreno zahvalo.

p Ormož. Društvo za oskrbovanje otrok in var- stvo mladine lepo napreduje. Ljudstvo se je začelo zanimati v večji meri za to prepotrebno društvo, do- bro vedoč, da bo naš narod takšen, kakoršnega si bo- demo vzgojili. Vsako leto se delijo ubogim otrokom podpore za hrano, obleko, učila itd., za kar je seveda treba prostovoljnih prispevkov. Z novim letom 1909 je pristopila ormoška posojilnica temu društvu z zne- skom 100 K kot ustanovnica. Bog plati in daj dosti posnemalcev!

p Hardek pri Ormožu. Vrl mož je umrl dne 9. t. m. v naši občini, g. Franc Hanzelič, bivši dolgo- letni župan, cerkveni ključar in odbornik različnih zastopov in zavodov. Svetila mu večna luč.

p Cirkovce-Strassgoitzen. Strašgojca je lepa, velika in bogata vas. Pa je tudi slovenska vas, svet si pa lahko misli, da je nemška, če vidi na pisnih in razglednicah le nemški poštni pečat „Strassgoitzen“. Sicer je še marsikje samo nemški poštni pečat, kar je za nas Slovence sramotno. Dvakrat sramotno je pa naš slučaj. Dosedaj je bil namreč pri poštnem na- biralniku v Strašgojci nemško-slovenski pečat, a kar čez noč je slovenski zginit. Ali je pa mogoče še dvojezičen, a se g. pri poštnem nabiralniku le igra in norčuje in pritiska na pisma le smešno in nesmi- selno nemško ime. Ali se je pa kaj zahrbtno storilo! Prepričani smo, da zavedni Cirkovčani ne bodo trpe-

li te krivice in naravnost sramote in zaničevanja popolnoma slovenske vasi!

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Tomaževski mladeniči imajo v nedeljo, dne 17. t. m. po večernicah v prostorih g. Fran Kosi-ja mladeniško zborovanje, na katerem se bo ustanovila mladeniška zveza. Udeležite se mladeniči tega zborovanja mnogoštevilno.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. „Kršč. soc. zveza“ je podarila povodom socijalnega tečaja v Ljutomeru, ki se je vršil v prostorih Franc Jožefove šole, podpornemu društvu te šole 20 K, za katere jej izreka odbor najpristnejšo zahvalo.

Anton Kavc, tč. tajnik.

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 4. t. m. je zgorela hiša z gospodarskim poslopjem vdove Terezije Stranjsak v Slaptincih.

l Sv. Križ na Murskem polju. Čebelarstva podružnica je imela svoj občni zbor v Soli dne 27. dec. 1908. V odbor so bili izvoljeni: g. Martin Kolar, posestnik v Logarovecih, predsednikom; g. Cvetko, nadučitelj v Vučji vasi, podpredsednikom; Alojz Bratina, mladenič v Križevcih, blagajnikom; Alojz Stuhel, mladenič v Starivasi, tajnikom; gg. Marko Slavič, posestnik v Kličarovecih in Fr. Vrtnjak, posest. v Iljašovecih, odbornikom za osrednji odbor. H koncu je imel g. nadučitelj Cvetko daljše predavanje o glavnih točkah naprednega čebelarstva.

l Veržej. Smo pa srečni Verženci! Vsak teden se namreč pričepilja v Veržej ptujška smrdokavka — Stajerc, in sicer v enem iztis. Ali se vedno ne bode mo izpregledali? Saj imamo Slovenci obilo krščanskih in dostojnejših časnikov, ki se dobijo za manjši, ali vsaj za isti denar kot giftna krola. Torej proč s Stajercem! Imamo pa tudi velikega prijatelja (1) „Nar. List“ in „Narodni Dnevnik“. O njem še bomo govorili. — Naša dolžnost pa je, da širimo svoje katoliško-narodne časnike. V sleherni hišo naš časnik!

l Veržej. Marsikdo bi mislil, da so Verženci zaspenci. Da pa temu ni tako, je pokazalo Bralno društvo v Veržeju dne 3. t. m., ko je priredilo dolgo in težko igro „Dan sprave“. Igra je prav dobro uspela. Posamezne vloge so se vobče dobro izpeljale. Prav dobro je izvršil svojo vlogo mladenič Alojz Zelenko. Po igri je bila nepriljena prosta zabava, ki je trajala pozno v noč in pri kateri je nabrala diletantinja Julka Seršen za obmejne Slovence okoli 8 kronic. Želimo, da bi se v kratkem zopet videli na odru.

l Bralno društvo v Ljutomerski okolici ima v nedeljo, dne 24. prosinca v bralni sobi svoj občni zbor. Vse tde bralnega društva vabi k obilni vdeležbi odbor. — Reditelji naj ne pozabijo na časnike in na udmino.

l Bralno društvo v Veržeju ima dne 24. prosinca t. l. svoj redni letni občni zbor popoldne po večernicah v bralni sobi s sledečim vporodom: 1. Poročilo predsednika. 2. Volitev odbora. 3. Slučajnosti. 4. Sprejemanje novih udov. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

l Bralno društvo v Veržeju priredi dne 17. t. m. v prostorih g. Kukovec v Ljutomeru ponovitev gledališke igre „Dan sprave“ v štirih dejanjih. Vstopnina: 1. sedeži 1 K; 2. sedeži 80 vin; nadaljni 60 vin; stojšče 80 vin. Začetek takoj po večernicah. K obilni udeležbi uljudno vabi vsakogar Odbor.

Slovenjgraški okraj.

Zopet novo slovensko posestvo. Znano posestvo Wartenstein pri Slovenjgradcu je kupil veletržec Knez iz Ljubljane za svoto 72.000 K. Tako je prav, da je prišlo zopet eno tako posestvo v domače roke. Seveda je to našega narodnega nasprotnika jako zapelo, ker je zgubil zopet en del svojega mogotstva na Spodnjem Štajerju.

s Razbor pri Slovenjgradcu. Dne 10. t. m. je bil v prostorih izobraževalnega društva društven shod, na katerem se je predavalo o starostnem zavarovanju. G. predavatelj nam je v poljudni besedi razlagal pomen zavarovanja; oertal pa je ob enem tudi delovanje poslancev raznih strank v prid ubožnejšim slojem, ki se v državnoborskih razpravah o starostnem zavarovanju kaj lepo kaže. Udeležba je bila povoljna in posebno nekateri so se odlikovali s posebno pozornostjo. Tako je prav! Kdor pazljivo posluša, se bo tudi kaj naučil. Le eno se mora grajati: Ženska ne ena ni prišla k predavanju, čeprav je postava za nje ravno tako važna kot za moške. Vidi se, da se še večina ljudi vedno ne zaveda tiste važnosti in pomena, katero jim je dala vlada s splošno volilno pravico. Res, da ima ta pravica za neizobražene stanove neprijetno breme, ker se je treba poleg stanovskega še politično izobraževati. Ali se pa potem more kdo zagovarjati, ako društvo predavanje priredi, pa hočejo nekateri brez pouka bolj modri biti kakor tisti, ki se po možnosti učijo, in se pouka ne vdeležijo ampak mu še celo nasprotujejo. Ali ni potrebno, da se kmetje izobrazijo in da se med seboj združijo? Ako se ne združi kmetško ljudstvo v svojo korist, se bodo pa nasprotniki kmetškega stanu v njegovo škodo. Vlada pa potem ne bo nič vprašala, je li to kmetom prav ali ne, če jih s pomočjo sovražnikov njihovega stanu ob steno pritiska. Iz dolgoletnih skušenj pa je znano, da bo kmetški stan združiti le takrat mogoče, kadar bo izobražen; zato pa se vabite vsi, vdeležite se predavanj in pouka; saj vas nič ne stane, pa vam vendar lahko mnogo koristi.

Soštanj. Dne 28. dec. se je vršila v Soštanju prva seja novega okrajnega zastopa. Vodil jo je načelnik gospod pl. Adamovič iz Velenja. Devetorici nemškutarjev ni ugajalo začetkoma slovensko posvetovanje, toda konečno so vendar morali slovensko govoriti; sram jih je najbrže bilo pred kmeti, da bi ti ne spoznali prehitro, kako marzi tem gospodom slo-

venščina. Pl. Adamovič je vodil sejo v slovenskem jeziku. Na dnevnem redu so bile važne zadeve. Sklenilo se je, da se dovoli požarni brambi v Družmirju 300, na Paki 100 K; prošnji šoštanjske požarne brambe, ki preveč dela nemško politiko, se ni ugodilo. Cesto iz St. Ilja na Polzelo prevzame okrajni zastop; dvema dijakoma učiteljskoma se dovole ustanove po 300 K na leto. V spomladi se snuje v Velenju drevsnica za gozdna drevesa; zemljo v ta namen je podaril pl. Adamovič. Nadalje se je sklenilo nakupiti bikov mirovdorske pasme in dovolilo tistim, ki prevzamejo bike v rejo podpore 200 K na leto. V okrajni šolski svet so volili še pl. Adamoviča.

s Šoštanj. Dne 7. t. m. po noči se je obesil v svoji celici na otkenskem omrežju 50 letni trgovec z lesom Štefan Möhl, ki je bil pri tukajšnjem okrajnem sodišču v preiskovalnem zaporu. Bil je v preiskavi radi hudodelstva požiga. Sumilo se ga je, da je dne 19. oktobra m. l. zažgal svoje gospodarsko poslopje, da bi si dal izplačati zavarovalno vsoto. 20. t. m. bi imel priti Möhl pred porotnike; v noči pred premeščanjem v Celje pa se je obesil.

s St. Janž pri Velenju. Ni dolgo tega, kar je prinesel „Slov. Gosp.“ vest, da se bode tukaj ustanovilo neko društvo. Toda kakor vse kaže, je ta misel zopet zaspala. Ali bomo ostali res še nadalje zaspenci? Pogledimo naše sosedne občine — povsod so že organizirani, a mi še spimo sanje pravičnega. In to ne sme biti. P.šlji nam slov.-kršč. soc. zveza svoje voditelje, da nas prebude; kajti nam manjka samo voditeljev. Novo leto nas mora narditi tudi z novim duhom. — Radi nalezljive bolezni je bila tukajšnja šola zaprta čez en mesec in še-le sedaj po novem letu se je pričel zopet pouk.

s Šmartin pri Šaleku. Dne 10. v nedeljo popoldne se je vršila v župnišču b.žičnica za slovenske otroke velenjskega šolskega okoliša. Ob lepo okrašenem božičnem drevesu, katerega pomen je otrokom razložil č. g. župnik, opominjaje jih k pridnemu učenju in pobožnosti, je bilo obdarjenih okoli 80 revnejših otrok z raznimi oblačili, pa tudi kruhom in sadjem. Slov. bralno društvo pa se tudi zahvaljuje narodnemu trgovcu gosp. Valenčaku, ki je po tako nizkih cenah prepustil dobro blago za božičnico.

s Velenjska šola se je spet otvorila dne 8. januarja. **s Na velenjski šoli** so v rabi zvezki, ki nosijo napis sledečih tvrdk: Platzer, Marburg; Eichmann & Co., tam gor nekje „an der Elbe“. Ali je po drugod tudi tako? Upamo, da novi slov. trgovec naroči zvezke bližje kje — na Slovenskem.

s Okoličani velenjski, kupujte pri slovenskem trgovcu. Storitve svojo narodno dolžnost. Ne delajte sramote sami sebi. Naj vas narodni nasprotniki še tako vabijo s sladkimi besedami ali vam obetajo ceno blago, pomislite vedno, da vam slovenski trgovec postreže z istim blagom po nižji ceni. Na svoji zemlji hočemo biti sami gospodarji.

Mladenič iz okolice.

Konjiški okraj.

k Konjice. O Božiču so bili tudi pri nas obdarovani ubogi šolarji slovenske šole z obleko in čevlji. Bilo jih je lepo število okoli 120. Največje zasluge ima za ta čin ljubezni do bližnjega gotovo učiteljica gđe. Milka Pirnat, ki je pobirala denarne prispevke in tudi sicer vse uredila. Bodi ji izrečena tem potom najpristnejša zahvala, kakor tudi vsem velikodušnim darovalcem. — V konjiški okolici so se zopet pokazali nekateri slučajni nevarne bolezni škrlatice. Stariši, skrbno se ravnajte po navodilih, ki vam jih daje zdravnik.

k Konjice. Kat. politično društvo je poslalo naučnemu ministru sledečo brzojavko: „Kat. pol. društvo za konjiški okraj protestira kar najodločnejše proti nameravanemu imenovanju nemškega šolskega nadzornika za Spodnje Štajersko, ker je taka naredba nepotrebna, nepostavna, za narodnostni mir kvarljiva, in zahteva slovenske srednje šole in slovensko univerzo“.

Konjice. Naša nadžupnija šteje 4500 duš. V leta 1908 je bilo 89 oklicev, 25 porok; rodilo se jih je 127; umrlo pa 110 med temi 22, ki so bili čez 70 let, in 12 čez 80 let stari.

Konjiška okolica. Bralno društvo ima svoj redni občni zbor prihodnjo nedeljo 17. t. m. po večernicah z zelo zanimivim predavanjem. Nato sprejem novih udov, zlasti tudi ženskih, ker se bo ustanovila „Dekliška zveza“. Dekleta, pridite v obilnem številu!

k V Oplotnici so občinske volitve razpisane zdaj, ko je naš slavnj župan g. Jonke Fr. ml. občino 3 leta nobel v nemškem duhu vodil in slovenskega kmeta in kočarja tako ljubil, da je po svojih privržencih v občinskem zastopu pred par leti vložil na deželni zbor prošnjo, naj se naša velika občina raztrga in Oplotniška vas za samostojno občino proglasi; vse druge vasi, kakor Markačica, Malokarna, Brezje, Slukovo, Gorica, Koritno, Božje, Kovaškirh, Lučnagora in še Čadram z vsemogočnim Hudičkom, s Staro in Novo cerkvijo naj se združijo v posebno občino pod imenom Oplotniška okolica ali Oplotnica II. Zakaj? Ker je mož imenitne noše, pa ljubi slovenske groše. Ko je Slovence v Gradcu še profesor Mih. Žolgar zastopal, je eden kmetov hotel zavoljo velikih občinskih doklad Brezje, Slukovo in Božje v samostalno občino prekriti, so temu še zdaj živi občinski odborniki Fr. Jenke st., Kos Jožef in Matija z dr. nasprotovali, a zdaj so bili za to, ker so se Slovence zbali, ki nočejo pri svoji samozvesti več tako plesati kakor naši posili-Nemci godejo. Naši slovenski občinski odborniki so poslali proti temu pritožbo v Gradec in povdarjali, kaka krivica bi se našim okoličanom zgodila, če bi se to zgodilo, ker vse občinske ce-

ste bi se po okoličanih na dobiček Oplotničanom popravljale, občinsko premoženje s hišo in šolo vred bi se težko pravično razdelilo in od vseh 6 sejmov, katerih so do leta 1844 3 v Čadramu bili in drugi 3 pri Sv. Barbari, bi zopet le Oplotničani korist imeli, čeravno niso nikdar vinarja za nje plačali. Ti vzroki z 90 podpisi so se nam tehtni zdeli in mi smo zanesljivo pričakovali, da se ta želja naših narodnih nasprotnikov ne bo spolnila; ker so pa našim odpadnem pomagali Stiger, Wastian in dr. vsenemški dež. poslanci v Gradcu, se je bilo bati, da bomo propali, in da se to ni zgodilo, se imamo zahvaliti vsem našim slovenskim poslancem, v prvi vrsti g. dr. J. Hrašovecu, ki je dež. zboru dokazal pri obravnavi dne 9. nov. 1908, da tega, kar Oplotničani zahtevajo ni treba ter g. prof. Fr. Robiču, ki je še pridobil konservativno nemške poslance za to, da so za nas glasovali ter se je ta nakana sovražnika začasno pokopala. Slovenski volilci na zelenem Pohorju in v rajskehi naših dolinicah, pokažite letos, da še svoje domovino in sebe ljubite, dogovorite se za najboljšo možo, katere bote v odbor volili, in sicer v vsakem razredu 6 odbornikov in 3 namestnike ter ne bodite več tujdeva peta, saj kdor samega sebe ne spoštuje, njega tudi drugi ne spoštujejo!

k Prihova. Mladeniči pri nas nočejo posnemati zimskih zaspancev; posebno mladeniči Marijine družbe so vneti za vse dobro, za vse lepo in resnično. Dne 6. januarja so imeli svoj društveni shod, pri katerem se jih je zbralo okoli 40. Duhovni voditelj jih je navdušil in jim naročil, kako naj skrbijo za gospodarsko, politično in socialno izobrazbo. Nekateri navdušeni fantje so si že razdelili deklamacije in predavanja. Hočejo imeti tudi svojo knjižnico; zato pridno nabirajo knjige. Sklenili smo tudi, da bomo imeli, ako bo le mogoče, mesečne sestanke. Torej na veselo svidenje! Prihodnjie nas mora priti še več!

Celjski okraj.

c Celje. Podporno društvo organistov s sedežem v Celju, je izročilo v četrtek dne 7. t. m. po odposlansvu (gg. Karol Bervar, Jakob Škrabar in Franjo Klančnik) svojemu prezasiženemu častnemu članu eksceleci premisljivemu gospodu knezu in škofu dr. Mihaelu Napotniku, častno diplomu. Diploma je jako okasno in umetniško izdelana in je bila na željo društva v Celju razstavljena. Pripomnimo naj, da je diplomu izdelal g. Matija Benčan, knjigovodja „Južnoštajerske hranilnice“ v Celju, ter ga sl. društvom in javnim zastopom radi dovršenega dela in pa solidnosti kar najtopleje priporočamo.

Celje. Redni pouk na tukajšnjih slov. ljudskih šolah, ki je bil skoraj dva meseca zaradi škrlatice prekinjen, se je zopet pričel.

c Sv. Ema. Tudi mi Šentemčani nočemo za drugimi zaostati. Najprvo smo si ustvarili podlago, namreč „Mlad. Zvezo“, in sedaj pa zidamo na tej podlagi naprej. Dolgo smo spali, a sedaj smo se zdrnili tudi mi. To nam priča lepo število udov našega „Izobr. društva“, ki je sedaj doseglo višino nad 130, a še bolj pa pridno izposojevanje knjig in udeležba podučnih shodov in podučnih pogovorov. Kako veselo je gledati naše fante in dekleta, kako segajo pridno po knjigah in časopisih. Ali ni lepše čitati dobro berilo kakor pa zapravljati v slabih družbah poštenje in denar. Živahno je bilo zlasti sedaj okoli Božiča, ko nas je po nedeljah in praznikih povabil v društvo domači visokošolec jurist Ogriček. Nad vse lepo pa je bilo na ustanovnem shodu našega „Izobraževalnega društva“. Čez 150 ljudi je napomnilo društveno prostore in z zanimanjem poslušalo č. g. župnika Gomilšeka, ki nam je razlagal važnost društev v sedanjih časih. Da se dobra stvar še bolj povzdigne, so se tudi dekleta združila v poseben odsek, „Dekliško Zvezo“, in si izvolila tudi svoj odbor, ki bode podpiral društveno gibanje zlasti pri tukajšnjem ženstvu. Sedaj pa, ko je že vse zasnovano, pa le krepko naprej do zmage! Vse v prospeh društva in v korist domovine.

c V St. Petru v Sav. dolini se je obesil hlapec Jožef Kač.

c Mestinje. Kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter na Medvedovem selu priredi svoj občni zbor v nedeljo dne 17. januarja ob 2. uri popoldne pri g. Ant. Smehu (čigajner-virtu) na Mestinju s sledečim vsposredom: 1. Pozdrav došlih članov. 2. Tajnikovo poročilo o delovanju podružnice leta 1908. 3. Blagajnikovo poročilo in volitev 2 pregledovalcev računov za 1908. 4. Vplačevanje udnine in vsprejemanje novih udov. 5. Volitev odposlancev na 86. občni zbor kmetijske družbe. 6. Razni predlogi za ta občni zbor. 7. Poučno predavanje kletarskega nadzornika g. Ivana Beleta. 8. Vprašanja, predlogi, nasveti. Vsi stari udje — leta 1908 jih je bilo 169 — letošnji novi udje in vsi, ki še želijo pristopiti podružnici, udeležite se polnoštevilno tega važnega občnega zbora.

c Letuš. Menda vam je itak že znano, cenjeni čitatelji „Slov. Gosp.“, da se je pod onim strašnim jezom nahajala neka čudna zver že nekaj časa sem. Pred nedavnim časom pa se je vendar posrečilo nekemu lovcu prepoditi jo od tod, baje tja proti Ptuju nekam. Ker se pa sedaj zopet sliši, da si neki usiljiv zvitozrep išče tu okrog svojega brloga, zastražimo si dobro svojo okolico. Pozor tedaj na to stvar, akoravno je v obliki nekega lista.

c Predavanje o perečih rudarskih zadevah v Trbovljah „pri Jagru“ se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. dop. ob 9. uri; govori posl. dr. Benkovič.

e Sv. Peter v Sav. dol. Tukaj je umrl posestnik, gostilničar in mesar g. Marko Pirc. Da je bil vseskozi blaga duša in daleč na okoli znan, pričal je njegov mnogobrojni obiskani pogreb. Bil je pristaša „Kmečke zveze“. Zato ga je po zadnjih volitvah Narodna stranka bojkotirala in skušala gmotno uničiti, a zaman, ker ga je kmečka stranka tem krepkeje podpirala. Pokojnik bil je mirnega in dobrega srea, vsem dobro želeč, zato so ga neopravičeni napadi in druga nezgoda tem občutljiveje zadele in mu skupale že v 42. letu prezgodnji grob. Blaga duša, počivaj v Bogu! Prijatelji, molimo za njega!

e Ponikva ob j. ž. Dne 16. decembra m. l. so se tukaj pri nas vršile občinske volitve v pravem liberalnem smislu. Odkrito so pokazali ti ponkovski velikaši, navdahnjeni od celjskih koncipijentov, kako prijatelji kmeta da so, s kakimi nepostavnimi sredstvi si hočejo nadvlado pridobiti, in tudi jasno pokazali, kam meri vse njihovo delovanje. Gotovo je bilo tem velikašem znano, da to ne gre, da bi eden volilec volil z več pooblastili, kakor so to liberalci storili, in še ta pooblastila niso bila od samostojnih posestnic, ampak marsikatero je bilo pridobljeno z zvižajo in na nepostaven način od posestnikov volilcev. Zgodilo se je celo, da sta morala dva posestnika gledati, kako so liberalci z njihovimi pooblastili, katerih jim nikdar nista dala, glasovnice oddajali. Na zahtevo, da hočeta voliti, jima volilna komisija ni hotela prisoditi volilne pravice, ampak je prisodila imena, ki sta imela njiju pooblastili. Nek mož, sicer poštenjak, se je dal od liberalcev zapeljati, je volil s pooblastilom posestnika, kateri pa sam pooblastila ni podpisal. Tri priče so se oglasile, da pooblastilo ni pravo, da ga dotični ni podpisal, a volilna komisija se je izrekla, da le naj voli s pooblastilom. Bodi omenjeno, da ta mož ni sam pridobil pooblastila, ampak je že narejenega dobil od liberalcev v roke. Mnogo krivic bi še lahko našli, da bi bilo prostora, na katere je lahko ponosna liberalna narodna stranka in nje glasilo „Narodni List“, kateri hvali ponkovske junake ter se veseli njih zmage. Radovedni smo, kaj k temu poreče državno pravdnštvo? Jako značilno za Narodno stranko je tudi, da imenuje v svojem glasilu dejanski napad na mirnega volilca telovadbo. Vemo, kaj to pomeni! S tem izvršuje nikdar dovolj hvaljeno naprednost. Vam čestitam na vašem blagem delovanju za slovenski narod. Težko je verjeti, kar smo napisali, posebno za tiste, ki ne pridejo toliko z liberalci v dotiko, a žalibog je resnično. Ni nam sicer na tem, da so naši nasprotniki zmagali pri volitvi, ker ta boče itak ovržena in se bomo zopet sešli, takrat boče pa vladni komisar postavlo razlagal in ne boče več gospod župan pri vsakem opominu na nepostavnost po mizi udarjal, rekoč: „Vi tiho bodite, komisija je odgovorna“, ampak to nas boli, da naši bratje tako delajo, ki so bili nekdanj pošteti, katoliški možje, a sedaj so se dali zapeljati od mladih, neizkušenih doktorskih koncipijentov ter se dajo voditi od liberalnih učiteljev. Hvala Bogu, da je malo teh zapeljanih. Te volitve so pa jasno pokazale, da možu ni dovolj, da je priden doma, ampak kako potrebno mu je iti k volitvi in tam oddati glas za katoliške značajne možje.

Sv. Vid-Grobelno. (Sreča v nesreči.) Dne 7. t. m. bi se bila pri nas skoraj zgodila velika nesreča. Sentvidski gospod kaplan, Fr. Ostrž, se je peljal z bistrimi konjičmi šmarskega g. dekana na grobelski kolodvor. Pred vozom je slučajno jezditel posestnik Drobnač. Ko je ta nekoliko pognal svojega konja, so začeli dirjati tudi dekanovi konji in kmalu so bili z licnim in lahkim vozičkom jezdecu za petami. Tega se je vstrašil jezdecov konj in se spustil v divji tek, voznikovi konji pa za njim. Misleč, da je vse izgubljeno, skoči g. kaplan z voza in se k sreči le občutno poškoduje na obeh rokavih in ob strani. Še le pri Vugatovi trgovini je mogel jezdec potegniti svojega konja s ceste v stran, pri tem pa padel s konjem vred. Vendar k sreči se tudi njemu in konju ni nič hudega zgodilo. Nato so se vstavili tudi dekanovi konji in dekanov hlapec se je z nepoškodovanim vozom in konji vrnil domov. Sreča v nesreči je bila, da si nikdo ni zlomil udov, ali izgubil življenja. — Isti dan se je pri Celju ponesrečil tudi sentvidski župan, g. Florijan Goleš. Želim, da bi oba gospoda kmalu okrevala.

e Trbovlje. V nedeljo, dne 17. t. m. pride gosp. državni poslanec dr. Ivan Benkovič predavati o raznih stvareh državnega zbora. Šod bo sklican kakor navadno, v gostilni Jagra, po domače Porošuh. Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

e Gostolje. Tukaj se priredi v nedeljo dne 24. t. m. veselica z gledališko predstavo „Čevljar“ in „Pravica se je iskazala“, petjem in tamburanjem. Sosedna društva prosimo, da se blagovolijo na našo prireditev ozirati. Natančnejši vspeled prihodnjic.

e Zg. Ponikva. Tukajšnje bralno in pevsko društvo si je izvolilo na rednem občnem zboru dne 1. prosinca t. l. sledeči nov odbor: Martin Jezernik, predsednik, g. g. Jožef Kunec, podpredsednik, Franc Pečnik, tajnik in poročnik, Franc Ograjšek, blagajnik, Franc Sredenski, knjižničar, Franc Aršek, knjižničarjev namestnik, Andrej Werdev, Jakob Ograjšek, Lovro Kos, Anton Pečnik, Franc Vase, Janez Jezernik, odborniki. Za pregledovalce računov sta izvoljena Franc Jelen in Franc Ograjšek ml. — Upamo, da bo novi odbor vrlo deloval v prid društva in v blagor našega ljudstva.

Brežlški okraj.

b Brežice. Nemška šola. Naravnost neverjetno se mi je zdelo, ko sem slišal, koliko slovenskih otrok zahaja v našo nemško šolo iz mesta in iz okolice. Pač žalostno spričevalo za naše posavsko ljudstvo,

ki je vendar drugače tako brihtno, da še dozdaj ni spoznalo, kakšna nespamet je pošiljati otroka v šolo, v kateri ne razume poduka. Pa še več. Nedavno srečam na ulici dve dekletci, ki prav ljubko slovenski kramljata, pa ji vprašam, kako se jima je danes v šoli godilo in kaj sta se posebnega ta dan učili. Pogledata presenečeni ena drugo ter v zadregi molčita. „Pa sta vendar kaj novega slišali“, ju vprašam. „Slišali že, pa razumeli nisva, ker se nemšk' ne znava.“ Z nadaljnjim izpraševanjem izvem, da sta prišli iz Trsta, kjer je starejša sestra lani bila že v prvem slovenskem razredu — in spoznal sem, da je jako pameten otrok — mlajša pa v slovenskem otroškem vrtcu; nekpoliko sta se bili privadili tam tudi laščini. Zdaj pa je oče kot železniški uslužbenec — višje vrste! — prišel semkaj ter je vtaknil oba otroka v 1. nemški razred, čeravno dozdaj nista besedice nemški nikdar slišali! Človeku zastane pamet ob tem. „Kaj pa počneta vidve v šoli med tem, ko se drugi uče?“ vprašam. „O, pravita, saj je znabiti še deset drugih takih, ki tudi nič ne vedo, kaj gospodična pravi! Samo gospod katehet nam včasih tudi kaj po slovensk' povejo.“ Vedel sem dovolj. Človek se mora za glavo prijeti, če pomisli, kakšen zločin store stariši, ki v taknejo nežnega otroka v mučilnico, kjer mu mora od dolgega časa um čisto otopeni, dočim bi marsikateri tako pameten otrok v slovenski šoli z veseljem sledil pouku in se razvijal sebi v srečo in starišem in domovini v veselje. Tudi ne vem, ali bi ne bilo bolje, da bi se tudi pri verouku takim otrokom nič slovenski ne govorilo. Zdaj si namreč nekateri bedasti stariši mislijo: če se mi otrok tudi drugzega ne more nič naučiti, verouk pa se itak tudi v nemški šoli lahko po slovenski uči. Naj bi gospod katehet se ne oziral na otroke takih starišev ter jih pustil, naj ostanejo prazne butice; morda bi to take stariše spametovalo.

b Podružnica kmetijske družbe za breški sodni okraj se je ustanovila v nedeljo 10. t. m. pop. v Brežicah. K občnemu zboru sta došla generalni tajnik Juvan in kletarski nadzornik g. Belle kot predavatelj. V odbor so se soglasno izvolili g. g. mestni župnik Mešiček kot predsednik, gosp. Fr. Gerec iz Pišec kot podpredsednik, dalje gg. Levak kot blagajnik (za Brežice), Janez Ogorevc iz Rigone in Jože Zupančič iz Malega Obreža (za Dobovo) F. Cetin iz Sel (za Sela-Mostec), Jože Pečnik iz Zakota (za Zakot), M. Šmalčič, Jože Pečnik ml. in M. Zevnik (za Kapele-Bojsno), Jože Janežič, Jože Pečnik st. in M. Frece (za Bizeljko), Fr. Podvinski, Fr. Kene in Bl. Tomine kot tajnik (za Pišce-Globoko). Občine Bizeljsko, Kapele in Bojsno le začasno ostanejo pri novi podružnici, h kateri morajo pristopiti tudi člani iz Artič ter Sromelj. — Karati moramo veliko brezbriznost, katero so pokazali nekateri okoličani s tem, da se niso udeležili tega pončnega shoda. Pripravljalna dela za novo podružnico je vodil drž. poslanec dr. Benkovič. Shodu je predsedoval g. dr. Schmirman, načelnik videmske podružnice.

b Breško mestno „šparkaso“ prideta revidirat dva računska uradnika iz Grada.

b Bizeljko. Nemila smrt nam je vzela dne 8. t. m. našega občinskega sluga, kateri je služil občini 30 let, g. Janeza Geršak. Pogreb je pričal, kako je bil pokojnik priljubljen občanom; vdeležilo se ga je ogromno število; med njimi tudi gg. župan, obč. svetniki, obč. tajnik in c. kr. orožniški stražmojster Koebeck. Bodi mu zemljica lahka!

b Sevnica ob Savi. Tri in polletni sinček tukajšnjega posestnika Janeza Vidmajerja se je polil s kropom in sicer tako nesrečno, da je za opeklinami umrl.

Podčetrtak. Občni zbor kat. slov. izobraževalnega društva dne 3. januarja t. l. je bil dobro obiskan. Videli smo člane ne samo iz domače, ampak tudi iz olimske župnije in goste od Sv. Eme, med njimi tudi g. Antona Ogrizek, kot zastopnika akademčnega društva „Zarja“. Iz letnega poročila smo povzeli te-le podatke: društvo je imelo 10 ustanovnih in 50 rednih članov, 5 odborovih sej, mesečne sestanke s predavanjem in dve večje prireditve. Društvena knjižnica šteje 200 knjig in denarni promet znaša 275 K 81 v. Po izvolitvi novega odbora se oglasi g. Ogrizek k besedi in v daljšem, času primernem govoru razloži novodobno gibanje ter spretno pobija ugovore raznih nasprotnikov. Konečno so nas presenetili še mladeniči s svojim telovadnim nastopom, ki so izvajali nekatere kretnje in proste vaje tako točno, da jih je bilo veselje gledati. Le tako naprej!

Iz drugih slovanskih dežel

† Umrl je v Vrhpolju pri Vipavi kranjski deželni poslanec in predsednik Kmečke zveze za vipavski okraj gosp. Ivan Lavrenčič. N. p. v. m.!

† **Goriški deželni zbor.** Prva seja goriškega deželnega zbora, ki je bila dne 8. t. m., je bila kratka in je minila nad vse pričakovanje mirno. Cesarški namestnik princ Hohenlohe je pozdravil poslance in izrazil upanje, da bo mogoče premagati vse težave, ki ovirajo redno delovanje deželnega zbora, česar ljudstvo že dolgo pogreša. Deželni glavar je izrazil sočutje z nesrečnimi prebivalci Messine in Reggia in predlagal, naj ga zbornica pooblasti, da pošlje italijanskemu ministrskemu predsedniku v Rim 5000 K iz deželnega zaloga v pomoč nesrečnim prebivalcem Kalabrije in Sicilije. Predlog je bil sprejet.

† **Zagrebska policija** se je podržavila.

Potres v južni Italiji.

Iz južne Italije prihajajo o potresu še vedno pretresljiva poročila. Neki lovski poročnik, ki se je podal iz Bagnare v Catono, poroča, da je tudi tam na tisoče mrtvih. Dne 5. t. m. so potegnili iz razvalin v Messini z velikim trudom živega moža, ki je bil 8 dni pokopan in brez hrane. Iz Catonije poročajo, da prihajajo vlaki z ranjenci z velikimi zamudami. Morajo voziti tako počasi, ker je doslej v nekaterih vlakih skoro polovica ranjencev umrla. Po železnici Messina — Palermo prevažajo dan za dnevom na stotine ranjencev in ubežnikov. Ubežniki se podajajo v notranjo Sicilijo. Ognjegasci iz Palermo, Milana, Genove in drugih mest pomagajo požrtvovalno reševati. Truplo poslanca Fuleja so našli grozno pohabljen.

Iz Reggio di Calabria se poroča: V razvalinah so našli v neki kuhinji 12 let staro deklico z malim bratom živa. Deklica je sebe in brata prehranila s kavo in limonado. — 14 let stari sin gozdnega nadzornika Piccioli je našel svojo mater mrtvo v podrtinah. Kopal je dalje in čez dve uri prišel do živega očeta. Delal je še naporno osem ur ter rešil svoje tri sestre, žive sicer, a težko ranjene. — Neka 16 let stara deklica je kopala dva dni in dve noči, da bi rešila mater, sestre in brata. Vojaška patrolja, ki je prišla do nje, jo je imela za tatico. Dekle pa se je vrglo pred častnika ter ga prosilo, naj ji pomagajo vojaški kopati. In res so dobili vseh pet oseb še živih.

Iz Messine poročajo: Izkopali so mladega moškega, ki je bil zvečer pred potresom v gledališču; bil je še praznično oblečen. Dasi je bil šest dni pokopan, je pravil, da je bil zasut največ dvanaest ur. — Prvo, kar je storil neki mladenič, ko so ga odkopali, je bilo, da je prosil za cigarete. — Neka mati je čula izpod razvalin slaboten glas svojega sina. Prosil je vojaške, da so ga odkopali. Ko so ga nekoliko okrepčali, je zbesnel, teklen proti morju in skočil v valove, ki so ga pokrili. Mati je vse to morala sama gledati. — Vojaški so slišali iz neke globočine klicanje na pomoč. Eden se ojunaci in spuste ga po vrvi v klet. Tu zagleda mladega moža, ki ga lovi za roko. V tem hipu prikači starček, ki zgrabi mladeniča za vrat in ga začne daviti. Potem ulovi sam vrv. Ko so ga vlekli kvišku, se odlušči kamenje in starcu razbije glavo. Ko je prišel vojak vdruči v klet, je našel mladeniča na tleh ležati. — Med mrlci sta tudi avstrijski in ameriški konzul v Messini.

Dne 8. t. m. je imela italijanska zbornica sejo. Navzoči so bili vsi ministri. Takoj po otvoritvi seje je imel predsednik zbornice nagovor, ki ga je zbornica stoje poslušala in ki je bil ponovno prekinjen z ihtenjem in jokanjem posameznih poslancev. Omenil je grozno nesrečo, ki je zadela Sicilijo in Kalabrijo ter je ob splošni pohvali sporočil pozdrave kraljeve dvojice ter mornarjem in vojakom italijanske mornarice in armade in vseh inozemskih narodov, ki žalujejo z Italijo. Posebno odobravanje je povzročilo naznanilo predsednika, da vstaneta Messina in Reggio di Calabria iz razvalin. Tudi ministrski predsednik Giolitti je ob živahni pohvali izjavil, da se mesti Messina in Reggio di Calabria na novo zgradi. Predložil je zbornici zakonski načrt glede odredb v prilog pokrajinam prizadetim po potresu.

Potresni sunki se še vedno ponavljajo. Iz Rima poročajo, da so čutili v Monteleone dne 7. t. m. ob 6. uri 37. minut močen potres, ki je prebivalstvo silno prestrašil. V Palmi je bil okrog 7. ure precej močen sunek, ki je imel za posledico nove razpokline na zidovih, kar jih je še ostalo. V Brancaneone so opazili ob pol 9. uri lahek potres. Lahek potres so opazili 7. t. m. tudi v rudnikih pri Catani. Razno tako poročajo iz Reggio di Calabria, da se zemlja še vedno trese. Po lopah nastanjeni begunci beže iz njih ob vsakem sunku. V Bagnani je potres porušil lopo, v kateri je bil začasno nastanjen brzojavni urad. Vreme je jako slabo. Dežuje v potokih, z gromom se menjajo potresni sunki.

Najnovejše novice.

Slovenska zmaga. Dne 12. t. m. vršila se je volitev obč. odbora v Rihtarovcih pri Radgoni. Zmagali so združeni Slovenci ter vrgli čeli nemškutarski odbor, z nad četretretjinsko večino. Obširnejše poročilo pride.

Umrl je v torek po noči, na nevarni operaciji slovenski mladenič Jakob Balaškovič, vojak 13. čete c. kr. pešpolka št. 97. v Trstu. Doma je bil od Sv. Antona v Slov. goricah. Bodi mu tuja zemljica lahka. Naj v miru počiva!

Mir. Vsi krogi v Srbiji so strašno potrti, ker sta se Avstrija in Turčija pobotali. Zaman so torej računili Srbi na Turčijo. Avstrija je naznanila vsem velevladim, da bo takoj marširala v Srbijo, ako bi srbske čete prekoračile mejo ter bo zasedla Srbijo. Vse te vesti seveda neugodno uplivajo na srbsko prebivalstvo.

Listnica uredništva.

Sv. Rupert v Slov. gor. Kevolverja nam ni treba nastavljeti na prsi, mi poznamo svojo dolžnost, osobito pa svojo nevarno — odgovornost! — Celje, Golavabuka: Za to številko prepozno! — Več dopisnikom: Prihodnjic.

Ženitna poudba. Priženil bi se rad mladenič, ki ima svojega denarja 3200 kron, pozneje še nekaj dote. Rad bi se seznanil s čedno deklico, ki bi imela na dobrem stanu posestvo ali pa gostilno nezadolženo. Vzame pa tudi deklico, ki ima primerno vsoto denarja. Naslov se dobi pri uredništvu Slov. Gospodarja v Mariboru. 34

Mlad sedlarski pomočnik in učenec se takoj sprejmeta pri Jakobu Kralju, sedlar, Zelezniki, Gorenjsko Kranjsko. 35

Glasovir, dober in lep z zabojem — na ogled v Narodnem Domu Maribor — je ceno na prodaj. Natančnejše pove tamkaj hišnik. 31

Lepo posestvo obstoječe iz travnikov, njiv, sadonosnik, gozd in gospodarsko poslopje v dobrem stanu pri lepi cesti v občini Samarkovi pošta Sv. Lenart v Slov. gor. se po ugodnih pogojih prodaja. Več pove Julijana Sollak, posestnik tamkaj. 33